

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) hová a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. | Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 8 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 83-ik szám.

Egy négyszög centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyitlertéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Hanyatlás.

Mindhiába: a magyar nem az már,
a mi volt; a nyugatról recipiált czi-
vilizáció erősen lekoptatta nemzeti
ősejelmünket; ingatag, hamar megal-
kudni kész, erélytelen nép lettünk s
a magyar alkotmány egy negyedszáz-
ad óta elvesztette teremő erejét. —
Pedig, ha van nemzet, mely egyetlen
negyedszázad alatt bámulatos haladást
tett jóban és — rosszban, úgy mi va-
gyunk az, s az is tény, hogy ezen fon-
os alkotásaink nem a magyar közjog
százados hagyományaiból fakadtak
ki — sőt inkább kozmopolita mázzal
öntötték be a magyar alkotmányt, letö-
rlérvén róla a nemzeti sajátságok zo-
mánzát.

A mi alkotmányunk gazdagodott
új elvekben, nyert terjedelemben, de
vesztett erőben, „modernebb” lett, de
szilenzlenebb. Az ezeréves épület
stylszerű egésségből kirinak az utóbbi
évek stylnélküli, sablonos toldásai. —
A régi magyar alkotmányfejlődés telve
volt államalkotó és fejlesztő erővel;
folyton a gyakorlati szükségletek ter-
mésze szerint alakultak intézményeink.
Azon az uton haladtunk, a mely aró-
maikat és utóbb az angolokat klassziku-
s alkotásaihoz vezette.

Ujabb törvényhozásiukban sok az
erőlen, a gyakorlati élet keretébe nem
illő elmélet. Az eszmék melyek al-
kötésainkat áthatják, nem ezen a föld-
don születtek, nem is ennek a jó ma-
gyar népnek eszejárását tükrözik vizs-
sza, hanem idegen népek történe-
téből, viszonyaiból nőttek ki s csak is
az ő szükségleteik kielégítésére szol-
gálhattak.

Szóval, sokat alkotunk, de alkot-
ásainkon nincsen rajta a magyarság
bolyege, eredetisége. Ha aztán át is
hatják az idegen nagy eszmék a mi
intézményeinket, — ezek csak hideg
utánzatok s nem teremő ihlet szü-
leményei, nem egyebek, mint a mű-
vészi eredetinek a halvány máso-
latai.

Nem tudunk teremteni: ez a baj.
Kizökkentünk a magyar gondolat-
körből, nincsenek ideáljaink, csak má-
ról holnapra élünk. Egyre szem elől
tévesszük, hogy nekünk életföladatunk
megerősödni, konszolidálódni. Így te-
szünk a nemzetiségi kérdéssel is. Cél-
tudatos, merész politikára, teremő zse-
nalításra volna szükségünk, hogy

megoldhassuk. Külön magyar megol-
dásra van szükség, mert a mi nemze-
tiségi kérdésünknek az európai közös
vonások mellett egészen eltérő speciá-
lis sajátságai vannak.

De hát még csak nem is sejtjük
a megoldás módját. Bűnös könnyel-
müséggel alaptalan izgatás eredmé-
nyének nézzük az egész mozgalmat,
mintha igazán vaksággal volnánk meg-
verve. Egész Európán végig söpört
a nemzetiségi eszme, államokat rom-
bolt le és romjaikon hatalmas, új bi-
rodalmakat teremtett. A század-
nak egyik uralkodó eszméjével állunk
szemben, a melynek egyrésztől bom-
lasztó, másrésztől egyesítő ereje meg-
változtatta Európa térképét.

Most nekünk is róla tudomást
venni, számolnunk kell vele, még pe-
dig egészen kizárólag magunknak
kell megtalálnunk a megoldást, és
semmiképen sem szabad másokat utá-
noznunk. Mert sehol a világon annyifé-
le nemzetiség nem él egymással úgy
összekeverve, mint a mi országunkban.
És éppen mert össze vannak keverve,
együtt kell nekik élniök.

És mert e házbán, akarva, akarva,
együtt és pedig békében kell
megélnünk: teremő erő, messzelátó,
következtetés politika kell ide. A
magyar génusznak olyan áthatsonitő
erejére volna ismét szükség, amelyen-
nel századok előtt a szétbontó eszmé-
két beleolvasztotta a magyar alkot-
mányba, úgy, hogy azok nálunk a mi
viszonyaink, szükségleteink és fejlődési
képességünknek teljesen megfelelő in-
tézményeket hoztak létre.

Vajjon remélhetjük-e ezt, megta-
láljuk-e még egyszer az önálló hala-
dás utját? A rohamos fizikai és ér-
kölcsei hanyatlás e napjaiban, nem me-
rünk határozott igennel e kérdésre
felelni.

(—)

Mezőgazdák hitelszövetkezete.

(Beszéd az erdélyi gazdák Kolozsvárt tartott
értekezletén.)

Gróf Bethlen Bálint: Tisztelt érte-
keztet!

En megvallom, nem akartam felszó-
lalni, mert kétszen jöttem ide, kétszen érkeztem
meg, de volt szerencsém hallani azt a javas-
latot, mely itten felolvastattott. E javaslatnak
minden pontját, az elsőől az utolsóig nem-
csak, hogy mind aláírom, de együtt is érzek
vele minden tekintetben.

A mi azonban engemet arra indít, hogy
nehány szerény szót itten elmondjak, az a
Sándor József ur beszéde, melyben ő két oly
dolgot említett fel, a melyet én szó nélkül
el nem hallgathatok.

T. i. először is a nemzetiségi kérdésre
hivatkozott. Tisztelt értekezlet! legyünk az-
zal tisztában, hogy sem szász, sem oláhok
megnyerni nem fogunk a mi céljainknak,
mert mind a kettő ebben a tekintetben sok-
kal előbb van már, mint a magyar vidéki
társadalom. Ha megnézzük, hogy egy-egy
oláh intézet Szababban fogyasztási szövetke-
zetet tud már létesíteni, hol a nép az élel-
met olcsón, szövetkezeti uton tudja besze-
rezni és mi a magyar állam fenntartó eleme,
még mindig nem tudunk efféle csinálni: ak-
kor ne speculáljunk mi arra az elemre, mely
már egy jó időhosszal túlhaladt minket, ha-
nem bizzunk saját erőnkben és politikai te-
kinteteket kívüli hagyva, csak is a mi maga-
sabb érdekeinket szolgáljuk.

Tulajdon a takarékpénztárakat méltóztat-
tott említeni. Legyünk ösztökék; azok nem
valami jótékony intézetek. Azok a legnagyobb
uzsora intézetek, különösen a vidéken, hol
14—15%-ra megyen fel a kölcsön, annak a
szegény magyar parasztnak bőrére.

Ha mindezzel szemben szembe állítjuk
azt, hogy az egyes erdélyrészi, de nagyon
szűk körbe szorított vidékeken (Aranyosszék-
Szolnok-Doboka) életbe léptetett szövetkeze-
teknél mily szép eredmények jöttek létre és
a paraszt 5—6%-os kölcsönt kaphat, még
pedig olyat, melyet az ő saját belátása
szerint tud befektetni és ha ezzel szembe állít-
juk azon óriási vidékeket, a hol ilyenek nin-
csenek: akkor köszönettel tartozunk azon
férfiaknak, a kiknek volt merészségük e moz-
galmat megindítani, köszönettel tartozunk
azoknak, kik az utat megmutatják nekünk,
a melyen ezen uzsora alól ki lehet ver-
gődni.

Ennélfogva van szerencsém ajánlani,
hogy gr. Bethlen András, gr. Bánffy György
és nagyemlétségeik, Szabó József és Gidófalvy
István uraknak köszönetet szavazzunk, hogy
ezt az értekezletet lehetővé tették. — (El-
jenzés).

Simond Dezső: Mélyen tisztelt érte-
keztet!

Nem akarok annak vitatásába menni
bele, hogy ezen eszmének megvalósítása meny-
nyire tövös, mert ezzel mind tisztában va-
gyunk. Itten csak arról van szó, hogy mi-
ként találjunk legjobb módot annak keresz-
tülvitelére. A felolvasott határozati javaslat-
ban pedig ez benn foglaltatik s én ahhoz
csatlakozom is. De felmerült egy eszme, hogy
t. i. egy oly forrás legyen itten még álta-
lunk igénybe véve, mely ezen javaslatban
nincs megemlítve s ez a hazai pénzintézetek
bevonása volna. En azt a magam részéről
nem tartom szükségesnek, sőt bizonyos tekin-
tetben veszedelmesnek is.

Azért: mert az az irány, mit ezen szö-
vetkezetek vannak hivatva követni, és azon
irány, mit a pénzintézetek követnek: egy-
mástól teljesen különbözők.

Az ilyen pénzintézeteket a dolog ter-
mésze szerint, úgy kell tekinteni, hogy azok

mindenike egy oly egyesület, mely a pénzzel
kereskedik s a részvényesek megkövetelik,
hogy a vezetőök a legjobb kamatozást és jö-
vedelmet biztosítsanak.

Ez pedig itt a szövetkezeteknél egé-
szen másodrendű dolog. Itten csak a legkis-
sebb kamatra lehet gondolni, mert hiszen a
szövetkezeteknek az az erkölcsi alapja, hogy
a tagok megtanulják, mikép kell tölésíteni
oly kis dolgokat, melyeket eddig kőllőleg tö-
lésíteni nem tudtak: teljesen ellentétben is
áll azzal.

Mert az az ember, a ki azért veszen
fel pénzt, hogy vagyonára terhet tegyen,
egészen másképpen gondolkodik, mint az,
ki kölcsönt veszen fel. — Az én vélemé-
nyem szerint, mivel ezen határozati javas-
lat első pontjában foglaltak szerint
egy végrehajtó bizottság küldendő ki, mely
szervezni van hivatva az erdélyi részekben
a hitelszövetkezetet: úgy állítandó össze e bi-
zottság, hogy minél nagyobb propagandát
lehessen ez ügy érdekében kifejteni, s hogy
községenként oly egyéneket tudjunk meg-
nyerni, kik ugyszólván saját maguk kezébe
veszik a hitelszövetkezetek szervezésének
ügyét, a központtól kapott utasítások szerint.
Mert. hailyen embereket kapunk, akkor tel-
jes meggyőződés szerint a mi működésün-
ket siker fogja koronázni. De hogyha mi
egy ilyen szervezetet csinálunk és azt mondjuk
a kormánynak: ime kormány, ez és ez áll
előttünk, te már most segits, mert az alap
meg van már: ez fogja megadni a bizalmat
a mi mozgalmunk iránt s így megkaphatjuk
a kormánytól azt a támogatást, a mit
várunk.

A kormány nem azért vonakodott a
támogatással eddig, mert nem volt áthatva
ezeknek tövös hatásától: hanem azért, mert
félt, hogy lesz-e ezeknek sikere? Azért én
e tekintetben a pénzintézetek igénybe venni
nem kívánom, sőt határozottan nem tartom
helyesnek, mert a ki itten tőkével részt ve-
zen, az magának befolyást is követel, ezen
befolyás által pedig be lesz olva az az irány,
a mit választam s a mi bizonyos tekintetben
a szövetkezetek iránt is bizalmatlanságot fog
kelteni.

A szövetkezet irányja az, hogy annyit
adjon a kölcsönvevő tagoknak, a mennyi
szükséges és a mennyit az illető hasznosí-
tani tud; a pénzintézetek irányja az, hogy
annyit adhassanak, a mennyit az illető elbir.
E kettő között pedig nagy a különbség. S
a ezé pedig az, hogy a nép azért kapjon
pénzt, hogy azt felhasználhassa.

A mi a központosítást illeti: ezt sze-
rencsétlen dolognak tartom, ha t. i. nagy
terjedelemmel, országos alapon akarják fekté-
lni. Mert a szövetkezetek kis ősszeggel fog-
lalkoznak, kiterjesztvén szálaikat mindenfelé.
Épen ezért egy oly nagy központosított szer-
vezet nehézkes volna és a központi kezelé-
ben lehetetlen volna téve a szövetkezetek
célirányos működése. A központi adminis-
tratio költségei továbbá oly nagyok lenné-
nek, hogy nagyon megdrágítanák a kölcsö-
nőket. En ezért — tisztelt értekezlet — ezen
két megjegyzésre voltam bátor véleményemet
megmondani, különben pedig a javaslatához

csatlakozom, örömmel tövözölöm ezt és szí-
veimből óhajtom, hogy koronázza azt azon
siker, s annak a férfinak legyen benne sze-
rencsés keze, a ki oly szerencsével és siker-
rel dolgozott akkor is, mikor egy hasonlóan
fontos közgazdasági kérdésnél működését oly
szép siker követte. (Eljenzés).

Szabó József: Miután szólásra más nem
jelentkezett, a tisztelt értekezlet eszme cseréje
bevégeződött, engedjék meg, hogy tekintve az
ügy fontosságát, örömmel kijelentsem, hogy az
értekezlet a gr. Bethlen András által benyújtott
határozati javaslatot egyhangulag elfogadta,
a melynek érzelmében egy végrehajtó bi-
zottság lesz kiküldendő, melynek hivatása
lesz megállapítani, hogy minő faktorokat
vonjunk a mozgalom körébe. Hogy minő
eredmény lesz a nemzetiségi kérdésre nézve
az nem tartozik a mai értekezlet tárgyához.
De legyen szabad a dr. Gidófalvy István
szavait idéznem:

„Szükséges ezért a szövetkezeti törvény
meghozása minél előbb: hadd érezze, a ki
a szövetkezetek valamelyikébe tagunk belép,
hogy legyen valaki szász, román, zsidó, ma-
gyar vagy tót, imádja az istent bármely
templomban, bármely nyelven ha egyszer
becsületes ember, ha faluja népe ilyennek
ítéli; közöttünk vagyonilag is saját erején
boldogul.” Nekem újból az a meggyőződés-
sem, hogy a központi hitelszövetkezet azért
szükséges, hogy a vidéket támogatassa pénz-
forrással és a központi szövetkezetet a magyar
kormánynak támogatnia kell, mert egy egész
társadalmi osztály megmentéséről van szó.

A Bethlen András gróf által benyújtott
határozati javaslat nagy lelkesedéssel elfo-
gadott s a végrehajtó bizottság következő-
leg alakult meg:

Elnök: gr. Bethlen András.

Tagok: br. Bánffy Ernő, Gr. Bánffy
György, gr. Bánffy Miklós, Bartha Miklós,
Betheg Imre, dr. Gidófalvy István, Gr. Kor-
nis Viktor, Mikó Bálint, br. Petrichevich
Horváth Kálmán, Szabó József, dr. Szentki-
rályi Kálmán, br. Mansberg Sándor, Szulló
Árpád, Gr. Bethlen István.

Kasics kontra Fejérváry.

Budapest aug. 31.

Mielőtt az országgyűlés megnyílnék, a
közel napoknak immár meg van a szenzá-
ciója. Kasics Péter nyugalmazott honvé-
delmi miniszteri tanácsos fenytő följelentést
tett Fejérváry Géza br. miniszter ellen, a kit
a budapesti büntető törvényszék előtt nem
kisebb és nem kevesebb bűnökkel vádol:
mint párviadalra való kihívás, gyilkossági
kísérlet, hivatalos hatalommal való visszaélés
és hamis közokirat készítése.

Ez a kínos ügy, a mely nagyobb hul-
lámokat fog még fölkaparni, egy hivatalából
kidobott s anyagilag is agyonnyitott ember
ismeretes ügyének a végső fázisa. A legtel-
jesebb elkecserezés kell hozzá, s mikor egy
méltóságos ur a büntető hatóság elé ezírtál
két excecenciás urat és egy nagyságos urat.
Kassics ugyanis Gromon államtitkár, valósa-

vagy szellős időben ki nem ment keztyűl
nélkül.

Csoda szép haját, minden két hétben,
langyos vízbe mosta. S soha sem törülte meg,
csupán szeljelbontva engedte megszáradni,
soha semmiféle hajkenőcsöt nem használt,
mert az szerinte a haj megölője lett volna.
Azt nyerte el, hogy 80 éves korában egyet-
len ősz hajszála sem volt.

Lábai szépségére is nagy sulyt fekte-
tett: Mindennap illatos vízbe mosta és min-
den reggel tiszta harisnyát húzott, kissé
magossarku, kivágott keztyű bőr cipőt hor-
dott, tudva azt, hogy így leginkább kitétnik
lába szépségére.

Vége az öltözködés titka. Ebben volt
Ninon igazi művésznő. Ebben rejlett csoda
szépségének utólrhetlensége.

Egy alkalommal a mikor még pálya-
díjjal títtek ki, a legizesebb toilettére.
Valamennyi udvar hölgy igyekezett tulra-
gyogni egymást, drága fényes öltözetükkel,
utolsóinak jött Ninon, egyszerű muslin
ruhában, minden ékszor nélkül, elől hátul
kivágott ruhájából gyönyörű nyaka hóféher
gömbölytisége volt egyedüli ékszere.

Bámulva nézte őt minden ember s a
jury neki ítélte oda a pályadíjat.

Az öltözn tudás mondja Ninon ritka
adomány s széppé teheti még a rut asszonyt
is. Nem az a földolog, hogy drága ruhát ölt-
sünk, de az hogyan tudjuk azt magunkra
venni milyen őszhang van a színek között.

Legeslegvégül mondja Ninon az örök
ifjúsághoz mulhatlanul szükséges a lélek
ifjúsága, üdésége. Az arcon ott ül a lélek,

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1897. szeptember 2.

Vajda-Szentiványon.

(Ajánlvá Vadasdy Kálmáné sógorasszonyomnak.)

Ez a falu valaha, régen
Ur volt el az egész Erdélyen.
Parancsaikat szét a vajdák,
Szek-szerke innen osztogatták.

Hol most ez a ház, a tiétek,
A domb magasán fecskefészek:
Itt — noha kő sem jelzi most már —
Szentanya állott, dobogós vár!

— Uj házatoknak ez a nóta,
Azzal legyen az avatója,
Hogy ime, itt minden mulandó,
Csak egy, csak egy a maradandó!

Nem a ház márvány-szegeletje,
A szeretet, a mi él benne!
Ez, ez csak a maradandóság,
Az igaz szív, az igaz jószág.

Küszöbére uj házatoknak,
A szegények ha idezoknak,
S mig itt jó szót, s enyhet találnak:
Legszébb czimere lesz a háznak!

Nemesibb czimer száz másénál,
Királyibb a királyokénál;
Mert ez nem válik soha porrá,
S isten áldása mosolyog rá!

Szabolcska Mihály.

A valódi szépség egyedüli titka.

Szinte látni vélem e lapok kedves ol-
vasónőit, mily tágra nyílt szemekkel és sovár
tekintettel állnak meg e czikk czíme előtt s
aztán mily lázas sietséggel futnak keresztül
e sorokon, hogy minél előbb a legdrágább, a
legkedvesebb titkok, a valódi szépség birtokába
jussanak.

Csoda-e az?

Van-e, volt-e valaha oly nő, a ki szebb
nem akart volna lenni, mint a milyen szép
volt!

Van-e, volt-e valaha nő ki ne óhajtotta
volna birni, a természet ez „ajánló levelét”
a nőnek e drága kincsét, melynek láttára,
azonnal kitáruinak az ajtók, akarom mondani,
a szívek.

De mielőtt fölfedezném hölgyeink előtt
ezt a szent titkot, szükségesnek látom el-
mondani, mi indított engem, e czikk írá-
sára!

A napokban ugyan is, könyvtáramat
rendezve, egy régi, alig olvasható kis könyvre
találtam, mely francziául lévén nyomtatva,
a XIV. Lajos idejéből, s leginkább az udvar
köréből közöl pikáns s nem pikáns dolgokat.
A többek között a kires szépségű Ninon L’
Enclos szépségét magasztalva, leírja e csoda
hölgy szépségének titkát, a ki még nyolcz-
van éves korába sem látszott többnek 30
évesnél s oly elragadó, oly tőle volt, hogy
egy husz éves fiatal márkí irántai viszonz-
atlan szerelemből agyon lötte magát.
Ama férfiak, kik mint husz éves hölgy-

nek udvaroltok, megvénültek mellette, meg-
görcsöltek, megsáuntultok, megkopaszodtak,
megköszvényesedtek s a szép Ninon oly fiatal
maradt, mint a mesebeli tündér, imádtá őta
második, de még a harmadik nohzedék is.
Ha kérdezték hölgytársai szépségének titkát,
melyért egy herczegnő milliókat ajánlott
föl neki, mosolyogva jegyezte meg: „nem
árulom el titkomat a királyi koronáért sem”.
Ebből aztán nem tudott meg senki semmit,
mig végre 85-ik évében elzárkozott kastélyá-
nak legbensőbb termeiben, lemondva a szere-
lem örömeiről és e alatt megírta életörté-
netét s abba foglalta az ő hosszú ifjúságá-
nak, szépségének titkát, melyet az általam
birt kis könyvecskeből tudtam meg.

Elmondom e lapok olvasóinak úgy, a
hogy ő megírta, hogy ne legyenek kénytelen-
nek a lapok utján ezer és ezerszámra hirdető
szépségvizeteket, oremmeket, pudereket s a jó
ég tudja mi mindenféle ártalmas szereket
használni, a nélkül, hogy ne ártanának vele
arczburkúknak, melyet szebbé ragyogóbbá akar-
va tenni, azon veszik észre, hogy a dicsőített,
égig magasztalt, angyallá változtatni hivatott
szépség szer használatá után hervadni, vé-
nálni kezdenek s a pusztulás, föltartózhatal-
nul rombol arczkon.

De lássuk Ninon titkát:

A „Ninon” örök ifjúságának, szépsé-
gének titka a víz.

Reggel, midőn fölkel ágyából, egyene-
sen a fürdőkádba lépett s egy durva kendő
segélyével dörzsölte magát a vízzel. Bőre et-
től, — mint ő írja, — kitűnő épséget nyert.
Neki nem is kellett egyéb. Ő csak azon

iparkodott, hogy épségét föntartsa, csupán
60 éves kora felé öntött a vízbe egy kis gly-
cerint, a mi száradó bőrének, visszaadta pu-
haságát, fényét.

Halála után nem is találtak a sóvár ku-
tatók toilette asztalában egyebet, mint egy
pár fogkefét, két sűrű fésűt és egy fejkefét.

Fogait, melyek a hagyomány szerint,
vetélkedtek az alabástrom fehér fényével, soha
sem mosta egyébbel, mint közönséges házi
szappannal és sohasem nyúlt azig az étel-
hez, a mig gözölgőni látta, ha ozukrot vagy
ozukrosat evett, azonnal magmosta fogait.

Szemeit langyos vízzel mindjárt felke-
léskor megmosta, ez által szempillája ép ma-
radt, úgy a szemöldök is, melyet mosdás
után, hogy minél vékonyabb, minél feketébb
legyen, egy elhasznált fogkefével húzott
végig.

Az arcz üdéségét, szóval az arcz színét
— írja Ninon, — soha keudözó szerekkel, —
mint a többi nő társai, — de egyszerűen a
víz hssználat által ápolta. A rizspor haszná-
lata szerinte — örültség.

A nyakára fordított a legtöbb gondot,
mert szerinte ez a nőnek egyik legszebb ékes-
sége. A nyakát ugyanis mindennap kétszer
hideg vízzel dörzsölte, miáltal előmozdította
fehérségét, gömbölytiségét, ragyogó szép-
ségét.

Kezeinek finomságát, — mondja Ninon,
az által tartotta fenn, hogy este megmosta
langyos vízzel, körme széleit levakarta, éj-
jelre keztyűt húzott. Egy kevés glycerint
csak akkor használt, ha kéz bőre száraznak
mutatkozott, a mi ritka eset volt, mert hús,

gos belső titkos tanácsos és Terbőczosztály-tanácsos ellen is tett főljelentést. Az első főljelentés, a melyet 61167—1897 szám alatt íktattak be, így hangzik:

Tekintetes kir. Büntető Törvényszék! Fejérváry Géza br. országgyűlési képviselő, honvédelmi miniszter és Gromon Dezső országgyűlési képviselő, honvédelmi miniszteriumi államtitkár, budapesti lakosok, mult 1896. évi március hónap 12-én engem párviadala hivat ki. Párbajsegédek voltak: Fejérváry Géza bárónak Széll Kálmán és Andrassy Tivadar gróf országgyűlési képviselő, Gromon Dezsőnek pedig Fáy Gyula föld-birtokos és Halasy Pál akkor honvédhuzárvezetés, most tábornok.

Noha a hírlapok napokig — nem az én, sem megbízottaim révén történt információ alapján — irtak ezekről az affékról, a mint a [1. és 2.] alatt ide csatolt hírlapok példányai is tanúsítják és noha a nevezettek ezzel a büntetőtörvénykönyv 292. §-ba ütközött vétségét, tehát büntetendő cselekményt követtek el: a kir. közzéadhatóság még sem tette meg kötelességét és a fényes nappal, az egész világ tudomásával elkövetett büntetendő cselekményt mai napig is megtorlatlanul hagyta.

A párbajra való kihívás különösen Fejérváry Géza báró részéről annál súlyosabb erkölcsi és jogi beszámítás alá esik, mivel ő engem hallucináló, ideges, elmebeteg embernek jelentett ki a sajtóban és a nyilvánosság előtt a ebbeli meggyőződését, vagy álláspontját még akkor is fenntartotta, midőn megbízottaim ennek visszavonását tőle követelték, mire ő inkább megretírált a párbajtól. Fejérváry Géza br. párviadala való kihívása tehát egyszersmind gyilkossági kísérlet volt, mert ő nem állította egy általa ürbi et orbi idegbajos és elmebetegnek deklarált embert párbajra hívni ki, pedig tudja és tudnia kell, hogy az elmebeteg magát nem védheti, ő tehát engem a lovagiaság palástja és őve alatt meg akart gyilkolni. Mindezt kitűnik a 3. pont alatt becsatolt párbajkihívási jegyzőkönyvből. Sőt még ezzel sem elégedett meg Fejérváry Géza báró; még most is tör erkölcsötlen és törvénytelen módon ellenem és családom ekszisztenciája ellen.

Ő, a ki engem mindvégig bolondnak deklarálta, meg az országgyűlésen is — 1896. augusztus 31-én engem minden újabb orvosi vizsgálat nélkül újból kinevezett, újból alkalmazott a honvédelmi miniszteriumban, de két nappal reá hajszát indított ellenem, a nem informált minisztertanács után törvényellenes fegyelmi pört akasztott nyakamba nyugdíjas és szerinte elmebeteg állapotomban történt dolgok miatt és ebbe a pörbe, mint a tárgyalás alkalmával királyi közjegyzői okirattal igazolni fogom — belevonatta az én ügyet is, a mely mint engem egy évtől azelőtt párviadala kihívott. Ő tehát, a ki engem, mint elmebeteg nyugdíjaztatott és 1896. év első 8 hónapjában folyton bolondnak deklarálta, az elmebeteg párbajra kihívta, őt és fél hónappal reá újból kinevezte és néhány nappal reá azért, a miért párbajra kihívott, meg fegyelmi pört is akasztott a nyakamba, holott, mint nyugdíjas, fegyelmi hatóság alá nem tartoztam, — és mindezt azért teszi, hogy engem erkölcsötlen és törvénytől lábbal taposó módon nyugdíjamtól megfossson, hogy családomat koldusbotra juttassa. Ez a totte nemcsak törvénytelen, hanem Ázsia-ba való brutalitás.

Ez a b utalítás kénszerít engem, ki már a feledés fátyolát akartam az egész dologra borítani, hogy vádat emeljek Fejérváry Géza báró ellen a btk. 293. §-ba ütköző párbajra való kihívás és gyilkossági kísérlet miatt, továbbá Gromon Dezső ellen a 293. §-ba ütköző vétség miatt. Tisztelettel kérem a tekintetes kir. törvényszéket, méltóztatassék nevezettek ellen a büntető eljárás stírgösen folytatnia tenni. Budapest, 1897. évi augusztus 31-én, mely tisztelettel Kasica Péter budapesti polgár.

Terbőcz István honvédelmiügyi miniszter osztálytanácsos ellen becsületsértés és rágalmazás vétségei miatt indított, de még elintéztést nem nyert panasztárgyalban Kasica Péter bírósághoz ma délután sürgető beadványt intézett, melyben az ügynek folytatódó tárgyalására rövid határidőt kér kitézni.

Kasica Péter ezenkívül Fejérváry Géza báró és Gromon Dezső ellen ma délután 61168/97 sz. a. iktatott új főljelentést adott be. A főljelentés kiterjeszkedik arra, hogy a honvédelmi miniszter őt fővárosi képviselői működésében jogtalanul megfélemlíteni és korlátozni akarta, sőt a fővárosi közgyűlésén mondott beszédeért ellene fegyelmi vizsgálatot indított s ezért a btk. 475. §. alapján hivatalos hatalommal való visszaélés címén és mert hamis jelentést, hamis közokiratot készítettek s ezzel nyugdíjaztatását előidézték, illetve neki kárt okoztak; a btk. 391., 392. 393. §-aiba ütköző hamis közokirat kiállításá címén kéri panaszoltakat elítéltetni.

A Kolozsvár 1894 évben megtartott első diákcongressus ugyanazon teremben, hol az unio Magyarország és Erdély között létrejött az egész magyar ifjúság ohajára és oszthatatlan lelkesedése között kimondotta, hogy közös céljainak megvalósítása érdekében egyesül: Diákszövetséget alkot.

Ez a határozat hozatala óta eltelt három év és a diákszövetség végleges megalakításának eszméje csak pium desiderium maradt. Ennek okát a kormányunk az eszmével szembeni merev elutasító álláspontjában kell keresnünk.

A Nagyváradon ez évben megtartott országos diákcongressus, hogy a diákszövetség végleges megalakulása elé akadályt ne gördítsen, egyelőre lemondott az alapszabályok miatt folytatott elvi küzdelemről s elfogadott egy alapszabály tervezetet, melynek megerősítését a vallás és közoktatásügyi miniszterium már előlegesen kilátásba helyezte.

A legszebb reményekkel néztünk az országos magyar diák szövetség jövője elé s napról-napra vártuk az alapszabályok megerősítését. Ugy hittük, hogy a most megnyitandó tanévnek az ifjúságra vonatkozólag kétségkívül egyik legfontosabb slegszebb eseménye lesz a Budapest 1898. március 15. megtartandó diákcongressus. Fontos lesz, mert az ország minden részéből az ország szívébe egybegyűlt küldötteknek végre alkalom lesz kinyilvánítani, hogy a magyar diákság egy ember, oszthatatlan egység a haza, a nemzeti eszmék iránti lelkesedésben, a tudományok szeretetében, a kultúra terjesztésében, szép lesz azért, mert onnan és ottan fogják hirdetni az ifjúság egységét, a hol és honnan a márciusi ifjak Petőfi és Vasvári hirdették a szabad egységes magyar nemzeti eszmét.

Kutatjuk, keressük az okot, mely arra bírta a minisztert, hogy az egyesülési jog

arczul csapásával egy kúzzal az ifjúság felteit kincseit, nemes alkotását megsemmisítse, a Deákzövetséget működését beszüntesse.

Hiszen fel lehet osztlatni egy munkás egyület, mely alapszabályaiban körülírt céljától eltérve az állam és társadalom alapköveinek kisédesére törekszik, fel lehet osztlatni oly társulatokat, melyek a magyar állami eszme megtagadásának demonstrálására alakultak, de egy oly szövetséget, melynek szép, magasatos, hazafias és kulturális célja van, mely nem zárkozik el a nemzeti eszmék propagálásától, mely igen gyakran az állam és kormány intentiójászerint cselekszik, egy ily hatalmi ténynyel felosztlatni semmikép sem indokolt.

Az országos magyar Diák-szövetség, alapszabályaiból kifolyólag politikával nem foglalkozott, a nagyváradi congressuson kimondotta, hogy a szabadságharc ötven éves évfordulóját a nagy történelmi eseményekhez méltó fénnnyel fogja megünnepelni.

Ez lehet minden bűne...

De ki szabadságharcunk félszázados évfordulójának megünnepését politikának tartja, az nem magyar, s ha magyar, akkor hazaáruló.

A kormány törekvése azonban világos: agyonsújtja a szólásszabadságot, elnémitja a sajtót, megtagadja a gyűlékezési jogot, támadást intéz az egyesülési jog ellen. Ezek mind utjelzők azon uton, mely egyenesen a rendőrállam felé vezet.

Ifj. Polcz Rezső.

Bucsulakoma.

Kolozsvár, szept. 2.

Az orsz. középiskolai tanáregyesület kolozsvári köre tegnapi este a Közpon-ti szálló emeleti termében Czizler Ignác távoztó titkár tiszteletére bucsulakomát rendezett. A kedélyes, bensőséges összejövetelen számosan vettek részt a különböző tanintézetek köréből. Ott voltak az egyetemi tanárok közül: Szamosi János dr., tiszteletbeli elnök, Márki Sándor dr., köri elnök, Halász Ignác dr., bölcsészeti kar dékán, Szádeczky Lajos dr., Csengeri János dr., Vajda Gyula dr., Gergely Samu dr. ny. rk. tanár, Klug Lipót dr., Kunz Elek tankertületi főigazgató; a piarista tanárok közül: Lóky Béla dr., Baksay József. Az ev. ref. főgymnasium tanárai közül: Török István dr. és Balogh Károly; az unitárius főgymnasiumtól: Boros Sándor igazgató, Nagy Lajos, Nyiredy Géza dr., Peredy József, Gál Kelemen dr. és Gálffy Lőrincz; az állami felsőbb leányiskolától: Versényi György dr., Bouráz János és Cs. Papp József; a kereskedelmi akadémiától: Keresztély Lajos és Nagy Károly; az állami tanítóképző-intézetből: Felméri Albert és Versényi Gábor; a községi polgári fiúiskolától: Széchy Ákos dr. igazgató. Az egész szépen sikerült összejövetel bizonyossá annak a szeretetnek, melylyel a kör a távoztó titkár iránt viseltetik s annak a jó szellemnek, mely a kör tagjait áthatja.

A felköszöntők sorát Márki elnök nyitotta meg, hangsúlyozván, hogy a távoztó titkár a kör megerősítését és szíve volt; megvalósulása nagy, talán pótolhatatlan veszteség

én az alig megalakult kört. Versényi György tudja, hogy mindnyájan sajnálattal gondolnak a távoztó titkára, de a válság mégis legfájdalmasabb a felsőbb leányiskola tanáraira, kik legközelebből ismerték s így leginkább szeretik. Nagy veszteség éri az iskolát, mert Czizler testetlül-lelkestül tanár s egyéb nem is akar lenni, kinek minden gondolata az iskoláé, a ki igazi szeretettel, lelkesedéssel, fáradtkatlan, kitartó munkássággal küzd az öntadatoson kitűzött nagy célokért. S egy ilyen ember működése kétszerező fontos a nevelés terén, a hol még annyi a kipkedés kapkodás, az ötletszerűség. Fájlatják benne az őszinte, meghitt jó barátok és kívánja, hogy ép oly szeretettel találkozzék új otthonában, a miyennel itt bucsuznak tőle, vagy — ha szabad lehetetlen-séget kívánni — nagyobb szeretet várja ott, hogy érte minket színtüregy elfeledjen. Csengeri, mint a budapesti gyakorló gymnasium elnökének legelkessebb követőjét s terjesztőjét üdvözlö.

Török István fájlalván a titkár távoztását, vigasztalódást merit abból a tudatból, hogy itt marad az elnök (Márki), a kinek szakavatott vezetése alatt fel fog virágozni a kör. Balogh Károly az egyesület másik reménységét, Kunz főigazgatót üdvözlö, ki nem munusa a tanároknak, hanem szeretettől övezett bölcs vezetője. Kunz válaszában kiemeli, hogy könnyű eredményeket felmutatni olyan hivatásától áthatott, munkás tanári karral. Boros Sándor azt hiszi, hogy az egyesület egyik jeles tagjának a távoztása alkalmával, megemlékezvén a kör oszlopos tagjairól, nem szabad elfelejtenünk a kiváló érdemű tiszteletbeli elnököt Szamosiról, kinek nem csak az egyesület körül, hanem általában a magyar középiskolai oktatás terén elévülhetlen érdemei vannak s a kinek a társaságban is annyi tanítvánnyal találkozunk. Szamosi ugy nyilatkozik, hogy ha vannak érdemei, azok a tanúgy iránt gyermekkor óta érzett nagy szeretetéből sarjadhattak, mely szeretetet tanítványai is igyekezett átplántálni.

Csengeri Vajda Gyulára emel poharat, kinek tán terhére esett az elővetel, mégis eljött, hogy ezzel is tanúsítsa a távoztó titkár iránt való szeretetét. Vajda Gyula viszont sajnálattal említi, hogy egészségi állapota miatt, eddig nem vehetett részt a kör működésében, de igéri, hogy annál inkább igyekezik kipótolni a kénszereltségből addig elmulasztottakat. Baksay szintén a titkár érdemeit dicséri, kinek vonzó egyénisége mind több-több munkást hódított meg az egyesület részére. Felméri, ki most jelent meg először e szűk körben, el van ragadtatva az összetartástól s attól a testvéries viszonytól, mely a különböző rangú és állású tagokat egymáshoz fűzi. Nagy Lajos Versényit, a költőt és Szádeczkyt, a költőt lelki történetirőt üdvözlö. Szádeczky Nagy Lajosra emelt poharat, a ki nemcsak a tanári széken hirdeti 40 év óta a hazaszeretet igét, hanem fiatal korában a esaták vörös mezején is ott küzdött a hon igazaiért. Végre Czizler meghatóttan mond k ö s z ö n e t e t az iránta tanúsított meleg rokonszenvért, mely azt hiszi, nem annyira személyét, mint az ügyet illeti, melynek szolgálatára szeretettel áldozta legjobb tehetségét.

— Ugy nézek ki, mintha tréfaloznám? kérdé Norman, fájdalomdukt, halvány arcát felemelve. Jöjjen anyám, nézze meg ötet, és rögtön tudni fogja, hogy itten meg az árnyéka sincsen a kételynek. Azt gondolják, hogy ha volna, akkor én így viselném magamat? De előbb egészen egyedül jöjjen anyám. És látni fogja, hogy ő nem olyan fiú, a ki szégyelni lehessen.

— Tudja az atyád? kérdé Beauchampné halkan.

A Norman arca elpirult.

— Az ő atyja tudja, mondá.

— Szegény fiam, jöjj fel velem!

Norman a karját nyújtotta, s hallgatva mentek fel együtt a lépcsőn.

— Beauchamp, ereszkedj, kiáltott Norman.

Az ajtó rögtön megnyílt, és ők beléptek. Az előttük álló szép magas ifjú, olyan jó szabású ruhában, mely tökéletesen talált reá, annyira különbözött attól az alaktól, melynek a látására Beauchampné el volt készülve, hogy a megkönnyebbültsé kiáltását nem tudta vissza tartani.

— Szegény fiam — szegény fiam! — mondá.

Norman elfordult, kiment a szobából, és egyedül hagyta őket.

Gledmore tábornok a lépcsőn várakozott reá. Sötét s kinyújtott kezekkel jött Norman felé.

— Norman, édes fiam, el ne felejtöd Gledmoret mindig a saját otthonodnak tekinteni.

— Köszönöm, köszönöm; ön nagyon jó hozzám; de előbb az anyámat kell látnom, Harveytértem, a vadászó feleségét. És aztán megkérem az atyámat, az az, Beauchamp urat, hogy egy évig engedjen engem Jackkal utazni, a hogy Somersert ur utazott

— Ugy nézek ki, mintha tréfaloznám? kérdé Norman, fájdalomdukt, halvány arcát felemelve. Jöjjen anyám, nézze meg ötet, és rögtön tudni fogja, hogy itten meg az árnyéka sincsen a kételynek. Azt gondolják, hogy ha volna, akkor én így viselném magamat? De előbb egészen egyedül jöjjen anyám. És látni fogja, hogy ő nem olyan fiú, a ki szégyelni lehessen.

— Tudja az atyád? kérdé Beauchampné halkan.

A Norman arca elpirult.

— Az ő atyja tudja, mondá.

— Szegény fiam, jöjj fel velem!

Norman a karját nyújtotta, s hallgatva mentek fel együtt a lépcsőn.

— Beauchamp, ereszkedj, kiáltott Norman.

Az ajtó rögtön megnyílt, és ők beléptek. Az előttük álló szép magas ifjú, olyan jó szabású ruhában, mely tökéletesen talált reá, annyira különbözött attól az alaktól, melynek a látására Beauchampné el volt készülve, hogy a megkönnyebbültsé kiáltását nem tudta vissza tartani.

— Szegény fiam — szegény fiam! — mondá.

Norman elfordult, kiment a szobából, és egyedül hagyta őket.

Gledmore tábornok a lépcsőn várakozott reá. Sötét s kinyújtott kezekkel jött Norman felé.

— Norman, édes fiam, el ne felejtöd Gledmoret mindig a saját otthonodnak tekinteni.

— Köszönöm, köszönöm; ön nagyon jó hozzám; de előbb az anyámat kell látnom, Harveytértem, a vadászó feleségét. És aztán megkérem az atyámat, az az, Beauchamp urat, hogy egy évig engedjen engem Jackkal utazni, a hogy Somersert ur utazott

— Ugy nézek ki, mintha tréfaloznám? kérdé Norman, fájdalomdukt, halvány arcát felemelve. Jöjjen anyám, nézze meg ötet, és rögtön tudni fogja, hogy itten meg az árnyéka sincsen a kételynek. Azt gondolják, hogy ha volna, akkor én így viselném magamat? De előbb egészen egyedül jöjjen anyám. És látni fogja, hogy ő nem olyan fiú, a ki szégyelni lehessen.

— Tudja az atyád? kérdé Beauchampné halkan.

A Norman arca elpirult.

— Az ő atyja tudja, mondá.

— Szegény fiam, jöjj fel velem!

Norman a karját nyújtotta, s hallgatva mentek fel együtt a lépcsőn.

— Beauchamp, ereszkedj, kiáltott Norman.

Az ajtó rögtön megnyílt, és ők beléptek. Az előttük álló szép magas ifjú, olyan jó szabású ruhában, mely tökéletesen talált reá, annyira különbözött attól az alaktól, melynek a látására Beauchampné el volt készülve, hogy a megkönnyebbültsé kiáltását nem tudta vissza tartani.

— Szegény fiam — szegény fiam! — mondá.

Norman elfordult, kiment a szobából, és egyedül hagyta őket.

Gledmore tábornok a lépcsőn várakozott reá. Sötét s kinyújtott kezekkel jött Norman felé.

— Norman, édes fiam, el ne felejtöd Gledmoret mindig a saját otthonodnak tekinteni.

— Köszönöm, köszönöm; ön nagyon jó hozzám; de előbb az anyámat kell látnom, Harveytértem, a vadászó feleségét. És aztán megkérem az atyámat, az az, Beauchamp urat, hogy egy évig engedjen engem Jackkal utazni, a hogy Somersert ur utazott

— Ugy nézek ki, mintha tréfaloznám? kérdé Norman, fájdalomdukt, halvány arcát felemelve. Jöjjen anyám, nézze meg ötet, és rögtön tudni fogja, hogy itten meg az árnyéka sincsen a kételynek. Azt gondolják, hogy ha volna, akkor én így viselném magamat? De előbb egészen egyedül jöjjen anyám. És látni fogja, hogy ő nem olyan fiú, a ki szégyelni lehessen.

— Tudja az atyád? kérdé Beauchampné halkan.

A Norman arca elpirult.

— Az ő atyja tudja, mondá.

— Szegény fiam, jöjj fel velem!

Norman a karját nyújtotta, s hallgatva mentek fel együtt a lépcsőn.

— Beauchamp, ereszkedj, kiáltott Norman.

Az ajtó rögtön megnyílt, és ők beléptek. Az előttük álló szép magas ifjú, olyan jó szabású ruhában, mely tökéletesen talált reá, annyira különbözött attól az alaktól, melynek a látására Beauchampné el volt készülve, hogy a megkönnyebbültsé kiáltását nem tudta vissza tartani.

— Szegény fiam — szegény fiam! — mondá.

Norman elfordult, kiment a szobából, és egyedül hagyta őket.

Gledmore tábornok a lépcsőn várakozott reá. Sötét s kinyújtott kezekkel jött Norman felé.

— Norman, édes fiam, el ne felejtöd Gledmoret mindig a saját otthonodnak tekinteni.

— Köszönöm, köszönöm; ön nagyon jó hozzám; de előbb az anyámat kell látnom, Harveytértem, a vadászó feleségét. És aztán megkérem az atyámat, az az, Beauchamp urat, hogy egy évig engedjen engem Jackkal utazni, a hogy Somersert ur utazott

— Ugy nézek ki, mintha tréfaloznám? kérdé Norman, fájdalomdukt, halvány arcát felemelve. Jöjjen anyám, nézze meg ötet, és rögtön tudni fogja, hogy itten meg az árnyéka sincsen a kételynek. Azt gondolják, hogy ha volna, akkor én így viselném magamat? De előbb egészen egyedül jöjjen anyám. És látni fogja, hogy ő nem olyan fiú, a ki szégyelni lehessen.

— Tudja az atyád? kérdé Beauchampné halkan.

A Norman arca elpirult.

— Az ő atyja tudja, mondá.

— Szegény fiam, jöjj fel velem!

Norman a karját nyújtotta, s hallgatva mentek fel együtt a lépcsőn.

— Beauchamp, ereszkedj, kiáltott Norman.

Az ajtó rögtön megnyílt, és ők beléptek. Az előttük álló szép magas ifjú, olyan jó szabású ruhában, mely tökéletesen talált reá, annyira különbözött attól az alaktól, melynek a látására Beauchampné el volt készülve, hogy a megkönnyebbültsé kiáltását nem tudta vissza tartani.

— Szegény fiam — szegény fiam! — mondá.

Norman elfordult, kiment a szobából, és egyedül hagyta őket.

Gledmore tábornok a lépcsőn várakozott reá. Sötét s kinyújtott kezekkel jött Norman felé.

— Norman, édes fiam, el ne felejtöd Gledmoret mindig a saját otthonodnak tekinteni.

— Köszönöm, köszönöm; ön nagyon jó hozzám; de előbb az anyámat kell látnom, Harveytértem, a vadászó feleségét. És aztán megkérem az atyámat, az az, Beauchamp urat, hogy egy évig engedjen engem Jackkal utazni, a hogy Somersert ur utazott

— Ugy nézek ki, mintha tréfaloznám? kérdé Norman, fájdalomdukt, halvány arcát felemelve. Jöjjen anyám, nézze meg ötet, és rögtön tudni fogja, hogy itten meg az árnyéka sincsen a kételynek. Azt gondolják, hogy ha volna, akkor én így viselném magamat? De előbb egészen egyedül jöjjen anyám. És látni fogja, hogy ő nem olyan fiú, a ki szégyelni lehessen.

— Tudja az atyád? kérdé Beauchampné halkan.

A Norman arca elpirult.

— Az ő atyja tudja, mondá.

— Szegény fiam, jöjj fel velem!

Norman a karját nyújtotta, s hallgatva mentek fel együtt a lépcsőn.

— Beauchamp, ereszkedj, kiáltott Norman.

Az ajtó rögtön megnyílt, és ők beléptek. Az előttük álló szép magas ifjú, olyan jó szabású ruhában, mely tökéletesen talált reá, annyira különbözött attól az alaktól, melynek a látására Beauchampné el volt készülve, hogy a megkönnyebbültsé kiáltását nem tudta vissza tartani.

— Szegény fiam — szegény fiam! — mondá.

Norman elfordult, kiment a szobából, és egyedül hagyta őket.

Gledmore tábornok a lépcsőn várakozott reá. Sötét s kinyújtott kezekkel jött Norman felé.

— Norman, édes fiam, el ne felejtöd Gledmoret mindig a saját otthonodnak tekinteni.

— Köszönöm, köszönöm; ön nagyon jó hozzám; de előbb az anyámat kell látnom, Harveytértem, a vadászó feleségét. És aztán megkérem az atyámat, az az, Beauchamp urat, hogy egy évig engedjen engem Jackkal utazni, a hogy Somersert ur utazott

— Ugy nézek ki, mintha tréfaloznám? kérdé Norman, fájdalomdukt, halvány arcát felemelve. Jöjjen anyám, nézze meg ötet, és rögtön tudni fogja, hogy itten meg az árnyéka sincsen a kételynek. Azt gondolják, hogy ha volna, akkor én így viselném magamat? De előbb egészen egyedül jöjjen anyám. És látni fogja, hogy ő nem olyan fiú, a ki szégyelni lehessen.

— Tudja az atyád? kérdé Beauchampné halkan.

A Norman arca elpirult.

— Az ő atyja tudja, mondá.

— Szegény fiam, jöjj fel velem!

Norman a karját nyújtotta, s hallgatva mentek fel együtt a lépcsőn.

— Beauchamp, ereszkedj, kiáltott Norman.

Az ajtó rögtön megnyílt, és ők beléptek. Az előttük álló szép magas ifjú, olyan jó szabású ruhában, mely tökéletesen talált reá, annyira különbözött attól az alaktól, melynek a látására Beauchampné el volt készülve, hogy a megkönnyebbültsé kiáltását nem tudta vissza tartani.

— Szegény fiam — szegény fiam! — mondá.

Norman elfordult, kiment a szobából, és egyedül hagyta őket.

Gledmore tábornok a lépcsőn várakozott reá. Sötét s kinyújtott kezekkel jött Norman felé.

— Norman, édes fiam, el ne felejtöd Gledmoret mindig a saját otthonodnak tekinteni.

— Köszönöm, köszönöm; ön nagyon jó hozzám; de előbb az anyámat kell látnom, Harveytértem, a vadászó feleségét. És aztán megkérem az atyámat, az az, Beauchamp urat, hogy egy évig engedjen engem Jackkal utazni, a hogy Somersert ur utazott

— Ugy nézek ki, mintha tréfaloznám? kérdé Norman, fájdalomdukt, halvány arcát felemelve. Jöjjen anyám, nézze meg ötet, és rögtön tudni fogja, hogy itten meg az árnyéka sincsen a kételynek. Azt gondolják, hogy ha volna, akkor én így viselném magamat? De előbb egészen egyedül jöjjen anyám. És látni fogja, hogy ő nem olyan fiú, a ki szégyelni lehessen.

— Tudja az atyád? kérdé Beauchampné halkan.

A Norman arca elpirult.

— Az ő atyja tudja, mondá.

— Szegény fiam, jöjj fel velem!

Norman a karját nyújtotta, s hallgatva mentek fel együtt a lépcsőn.

— Beauchamp, ereszkedj, kiáltott Norman.</

vasárnapon kelt egybe Nagyszebenben Rátü Dotika kisasszonnyal, Rátü János ügyvéd és ugyancsak ismert oláh agitátor leányával. A lakodalmon nagy népszép volt jelen az ország minden részéből.

— **Autonomiai mozgalom.** A r. kath. autonómia ügyében tartandó országos kongresszusra az erdélyi egyházmegyéhez tartozó kolozsvári kerületben most élénk tevékenység uralkodik. A választás, mint már jeleztük, e hó 8-án (kedden) lesz. A kolozsvári székhelyvel alakított választó kerülethez három esztergomi kerület tartozik és pedig a Belső-magyarországi, a Kolos-dobokai, és a Torda-aranyosi.

Ezen három esztergomi kerületben mintegy negyven hitközség van. Ezekből alakult meg Kolozsvár székhelyével egy választó kerület, melynek világi tagjai együttvéve egy világi képviselő választanak képviselőül. A hitközségek külön-külön szavaznak s a választások eredményét beküldik Kolozsvárra, mint központi. Itt aztán mikor mindenki, a kerülethez tartozó hitközség megajánlta a választást, összeszámálják a beérkezett összes szavazatokat és a kiily uton legtöbb szavazatot nyert, az lesz a három esztergomi körből alakult kolozsvári választó kerület képviselője.

— **Fővárosi hírlapírók Kolozsvárt.** A közelmúlt napokban két kiváló fővárosi hírlapíró járt Kolozsvárt. A múlt héten Kéni József keresett fel bennünket. A tegnapi délután pedig Balogh Pál töltötte köztünk. Mindketten tanulmány utat tettek Erdélyben.

— **Séta zene.** A honvéd zene holnap pénteken 5—6-ig o sétatérén a következő műsorszámokat játssza: 1. Probató induló, Reznicek. 2. Dal, virág és szerelem keringő, Borsay. 3. Maritana nyitány, Wallace. 4. Titkolt szerelem Gavotte, Resch. 5. Nagy egyveleg Balassa Bálint dalműből Farkas Ö. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy holnapról kezdve a séta zene 5 órakor kezdődik és csak egy órát tart.

— **Előléptetés.** A hivatalos lap mai száma szerint, hogy Bodor Jenő főerdész, ki mint erdőrendező kiváló szolgálatokat tett a kolozsvári erdőgazgatóságához erdő mesterre nevezett ki.

— **Értesítés.** Az alsó-szénutcai ev. ref. leányiskolában a beiratások 10-ig tartanak. Illeik osztálytól kezdve a németnyelv mint második tantárgy taníttatik. Az igazgatóság.

— **Gyászhiresh.** Öv. Dr. Adler Antalné, szül. Mauthner József folyó évi augusztus hó 31-én, életének 73-ik évében hosszas szenvedés után jobb létre szenderült Kolozsvárt. Temetése nagy részvét mellett tegnap délután volt. — Balogh Ignác 1843—49-iki honvéd főhadnagy f. évi augusztus hó 31-én 81 éves korában Cs. Borszáron meghalt.

— **Halálozás.** Baranyai Gyula, sz. udvarhelyi adóhivatali ellenőrt sulyos családi csapás érte. Neje ki, néhány napig egyik Kolozsvári kórházban volt gyógykezelés alatt, tegnap délután meghalt. Az elhunyt ifjú nő, ki férjén kívül két gyermeket is hagyott hátra, holnap délután 5 órakor helyezik örök nyugalomra a kolozsvári köztemetőben.

— **Deschán Achil megőrült.** Deschán Achilnak, Temesvármegye volt alispánjának szenzációs ügye váratlanul tragikus befejezést kapott: Deschán Achil a porcosztó izgalom hatása alatt megbélyo-
dott. Deschán tudvalyólag hivatalvesztése iránt a vármegye fegyelmi választmánya. Ezt az ítéletet a választmány 27-én d. e hozta meg, de az ítélethirdetés csak 30-án történt meg, s ennek a halasztásnak éppen az volt az oka, hogy az elítélt alispán egészségi állapotáról aggasztó hírek keltek szárnyra. Temesvároztól a tragikus eset nagy konsternációt okozott azokban a körökben, ahol tudomást vettek róla.

— **Autonomiai választás.** A esik-háromszéki választókerületben Kornis Viktor gróf, az erdélyi Státus alelnöke választott meg 2187 szavazattal Apor Gábor báró 13 és dr. György Gyula 1 szavazata ellenében autonomiai képviselőnek.

Az erdélyi bárczaságsepsimiklósvári esztergomi kerület papsága augusztus 19-én Brassóban tartott kerületi gyűlésében egyhangúan 21 szavazattal Fábian Sándor nagypreposit választotta meg autonomiai papi képviselőjéül.

A törökös (erdélyi székely udvarhelyi vá. ker.) plébánia összeirt 246 választói közül szavazott összesen 62, kik közül 60 Ugron Gáborra, 2 Béli Tivadarra szavazott.

— **Egy fegyelmi ítélet.** A „Szentesi János tiszaföldvári ev. ref. lelkész részesült abban a szerencsében, hogy a reform. egyház tanaklopási törvényét útlek föltötte. A napokban hozta meg a heves nagykunsági egyházmegye fegyelmi bírósága Zoványi ügyében az ítéletet, mely szerint a vádlott lelkész papi kötelességének elhanyagolása czimén 200 frt pénzbírságban elmarasztaltottat, ellenben az erkölcsi élete ellen emelt vádak alól fölmentetett. Az ítélet indoklásából meggyőződhetünk, (a mit különben a legelőkelőbb terakustáté), a tiszaföldvári főszolgabíró is ellenzéki érzelmei és politikai szereplése miatt bejelöljék a pecsovicok. Mert csak a Tiszahagy Percezel-féle politikai iskola képes arra, hogy marasztaló ítéletet olyan hallatlan indoklásra alapítson, a milyenen a Zoványi ellen hozott ítélet nyugszik. Ez az ítélet

ugyanis Zoványit nem bebizonyított tények, hanem pusztá kombinációk és önkényes következtetések alapján marasztalta el, kimondván bülsen és merészeu, hogy: mire a vádlott lelkész a községi életben élénken részt vett sőt — apage satanas — még politikai gyűlésen is tartott szonoklatot, a valószínűek látszik, hogy lelkesít teendőit nem teljesítette a kívánatos pontossággal. Valóban megérdemelné ez az ítélet, hogy mint a századvég erkölcsének írott tanubizonyságát, a muzeumban helyezték el; azokat pedig, a kik hozták, kitűmött állapotban melléje állítsák, a homlokukra írván: „Ime, a Tisza-Bánffy-korszak igazságos birai.”

— **Bazilika sorsjegyek** 25. húzása tegnap délelőtt ment végbe a kultuszminisztériumban. Ez alkalommal a következő törlesztési számokat húzták ki: 102 223 608 788 1089 1853 1376 1440 1492 1817 2112 2197 2521 2650 2849 3205 3370 3942 3957 4022 4247 4266 4860 5282 5323 5408 6095 6585 7379 és 7430. E harmincz sorozatszámmal összesen 3000 nyerőszámait egyenkint 6 frt. váltják be: A nyereményhuzásban a 10,000 forintnyi főnyeremény a 114 sorsz. 91 nyerőszámra esett. Ezer frtot nyert: 2848—20. 500—500 frtot nyert: 4410—59, 4658—38 és 7196—75. 100—100 frtot nyert: 4264—57 6470—39 4566—97 4483—7 [1124—94 5910—15 7776—73 5611—4 2752—71 7702—35 3946—64 3682—27 és 2778—72 50—50 frtot nyertek: 6349—12 7418—46 7509—84 5521—60 5636—72 1556—17 1524—95 3146—87 7574—63 3206—51 6526—17 6667—97 5272—2 6272—49 7164—40 6541—94 3976—92, 3140—46 193—61, 996—61, 3474—8 2083—99, 1518—78 5490—25 és 3831—40. Ezenkívül még 50 drb. 25 frtos nyereményt sorsoltak ki.

— **Az öngyilkos gyáros hitelezői.** Még élénk emlékezetben van a kinos feltűnést keltő öngyilkosság, a melyet Abeles Vilmos 6-budai börgyáros, néhány nappal ezelőtt elkövetett; a már akkor nyilvánosságra került ténykörményekből világos volt, hogy csakis a czég zilált anyagi viszonyai kergették a fiatal börgyárost a halálba. A czég (Abeles Adolf és fiai) fizetéseképtelen és ezt be is jelentették a hitelezőknek. Az utóbbiak közül harminczketten, köztük a főváros majdnem minden számot tevő pénzintézete, ma d. u. dr. Bihari Mór fővárosi ügyvéd irodájában értekezletre gyűltek össze. Az előterjesztett status" szerint a tartozások összege kitesz körülbelül 170,000 frtot, melylyel szemben, valamivel több mint 50000 frt. az aktiva. Az értekezlet tekintettel a czég főnökének tragikus halálára s különösen figyelembe véve félszázados multját a fizetéseképtelen czégnek, hat heti moratoriumot engedélyezett, egyszersmint pedig a tervezett egyezség keresztülvitele céljából 5 tagból álló bizottságot küldött ki, melynek tagjai Rust igazgató a lípótvárosi takarékpénztár képviselőjében, Ries-testvérek, Hecht-testvérek és Bleier K. börgyárosok, végül dr. Erdős Zsigmond ügyvéd. A hitelezők újabb értekezletet fognak tartani, melyen a bizottság a teljesen megállapított status előterjesztésével a megkísérlett egyezség iránti véleményét, illetőleg annak keresztülvitele iránti javaslatait meg fogja tenni. Mindössze 5 hitelező nem jelent meg, a kik közül 4 külföldi.

— **Lapelárusítónak egy ügyes** fiu felvétetik az „Ellenzék”-hez:

— **Egy szolid fiatal ember,** kolozsvári kir. törvényszéki tisztviselő, olyan utcaiz szobát keres, mely mérsékelt ár mellett legalább is egy évre kiadó október 1-től kezdve. Választ czímezni „Törvényszéki tisztviselőnek” Ellenzék kiadóhivatalához.

MŰVESZET.

Színházi hírek. Trilby. Holnap nem lesz előadás a nyári színházban, szombaton pedig bevonul a mi színpadunkra is Trilby, a kis meztelbűs modell leány, a ki diadalmas körutat tesz Európa összes színpadain, a hypnózis bűvés erejével hat a nézőre is az ürdögös Svengali, az elzüllött muzikus, ki felfedezi, hogy Trilbynek torkában mesés kincs rejlik s a szegény kis szerelmes modell leányt épen menyegzője előestéjén a hypnózis erejével fogva hatalmába keríti. Őt év mulva, mint a világhírt énekesnőt látjuk viszont Trilbyt a párisi Cirque Babusous színpadán. Ez a felvonás valószággal ellenállhatatlan hatású. — Az egész hajdani lársaság együtt van, megismerik Trilbyt, ki delejes álmában énekelve frenetikus sikert arat. De Svengalinak ürdögi ereje megtörik, meghal a színen, Trilbyt pedig nagy beteges viszik el a hajdani kedves műterembe, boldogsága színhelyére. A holnapit napot Trilby előkészítleteivel töltik a színháznál, szombaton pedig fellebben a függöny s mindannyian megnézhetjük a bűbajos Trilbyt.

Szerkesztőségi üzenetek.

Ögö. Sz.-Régén. Névtelenül küldött közleményeknek nem adhatunk helyet.

M—s. Helyt. Köszönjük. Mihelyt törünk engedi, sorát ejtjük.

Margit. M.-Vásárhely. A régi magyar konyhúra vonatkozólag a E—s utána a következőket írhatjuk:

Az első kimerítő adatot Mátyás király kora szolgáltatja. Galeotti híros olasz tudós, mint Mátyás király fiának, Corvin János herczegnek nevelője, hosszabb ideig tartózkodott hazánkban, Számos munkája közül legbecsebb reánk nézve a Mátyás királyról írott könyve, melyben többek közt az akkori magyar konyhával és az étkezési szokásokkal is bővebben foglalkozik. Mindenekelőtt felemlíti, hogy a magyarok rendkívül pazarok az életben, italban és sokféle bort isznak. A főétel akkoriban is a hus volt, természetesen a legkülönbözőbb módon elkészítve: Etlék: a marha, bárány, gödölye, szelid és vaddisznó-hust, továbbá nagyon kedvelt étel volt még a lud, kacsa, kappan, fácán, fogoly, seregély és a páva husa is. Ezeken kívül a legkedveltebb a menyhal volt, melyet aztán Olaszországban is meghonosítottak, azt „magyar angolnának” nevezték el: a csukát egészes és izletes husáért kiválóan szerették, máját pedig — különösen ha nagy volt — fejedelmi ételnek tartották.

Minden hushoz külön levét találtak fel, s ezen le minősége minden húsételnél változott. (Ime, amiben mostanáig a francia konyha remekel: t. i. a mártások különféleségében, az már akkor a mi konyhánkban ismeretes volt!) E leveket mindenféle fűszerekkel készítették; főbb alkotórészei valának: a bor, méz, savanyu eper, gyömbér, bors, szálya, fahéj, szerecsendió, foghagyma és különösen a sáfrány, mely azoknak a szép színt adta. A bőjtöt igen szigoruan megtartották s pénteki napon, nem csak hogy húst nem ettek, de a sajt, tojás és a tejvestől is tartózkodtak. Azonban maga Galeotti hozzáteszi, hogy nem kell hinni, mintha Magyarországon a bőjt megtartása nehéz volna. Ott voltak a halak ezrei, melyekben akkor hazánk rendkívül bővelkedett. Nem kevésbbé érdekess az akkori étkezési szokások is, melyekről Galeotti szóról szóra következőkép emlékszik meg; „Az ebédhez telepedők négyszögű asztalokat használnak s az ételeket mindig levek kíséretében adják fel. Minden ételnek külön megvan a maga ázaléka, a melybe vagy bemártanak vagy fűszerezetnek velők. Sajátságos szokás az is, hogy mindnyájan ugyanegy közös tálból vesznek, az ételdarabok vétele, vagy a szájhöz vétele közben pedig nem használnak villát. (Akkoriban a magyarok egyedüli evőeszköze a kés volt, melyet mindenki rendszeren magával hozott; a villát és kanalat még nem ismerték.) a mint jelenleg Itáliának a Pón-tuli részében többnyire szokásban van, hanem mindenki a kenyeres asztalnál ülven, a közös tálból azt a mit szeret, magához veszi s falatonként metélgetve, ujjaiával a szájhöz viszi. Az ázaléktól s safránytól az ujjak, körömök sáfrányosak lesznek; a király azonban, bár maga is ujjai segítségével szokott elbánni az étellekkel, soha sem piszkítja be magát.”

GAZDASÁG.

A gabona ára a kolozsvári mai hetivásáron a következő volt:

Buza mmászánként	12.—12.50 frtig
Rozs	7.50—8.00 „
Zab	5.—5.50 „
Árpa	6.—6.50 „
Kukoricza	6.—6.50 „

Marhahus 44—48 kr. disznóhus 52—56 kr. borjúhus 30—40 60 kr. borbécsbus 30 kr. kleizerfleisch 1 frt, szalámi 1 frt 80 kr., sonka főve 2 frt, nyersen 1 frt, füstölt nyelv 1 frt, füstös és paprikás szalona 72 kr., zsír 72 kr., fehér szalona 68 kr., háj 74 krajczár kilónként.

A sertés piac a vész miatt zárva van.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósítái, és sürgöny-levelei.)

Millenáris emlék.

Budapest, szept. 2.

A bihari ezredéves emléket tegnap leplezték le nagy ünnepélyességek között.

Az ünnepi szonoklatot Rigó Ferenc képviselő tartotta.

Ünnepi ódát irt Ilyés Bálint képviselő, melyet nagy hatással szavalt el az emléknél.

Bulgáriai állapotok.

Bpest, szept. 2.

Bulgáriában egy magyar születésű korcsmárosné, Kroner Ilonát, mivel panaszt tett, hogy részeg tisztviselők félholtra verték, kiutasították Bulgáriából.

De előbb lánczra verték s agyonkinozva hureztolták a határ felé.

Csak nagy sokára a szófiai konzul közbelépésére szabadították meg az embertelen kinzásoktól.

A magyar ezimer megsértése.

Versecz, szept. 2.

Verseczen a főreáliskola igazgatója reggel jelentést tett a rendőrségnek arról, hogy éjjel, az iskola homlokzatán a 600 korona értékű nemzeti czimert valaki sárral és ganéjjal annyira bepiszkolta, hogy le kellett vétetni.

Pálmay Ilka a magyar színházban.

Budapest, szept. 2.

Pálmay Ilka a magyar színházhoz szerződött. Lehet, hogy még ebben a szezonban Budapestre jön, de ha a londoni szerződése véget ér, akkor mindenestre.

Ha a király nincs otthon.

Budapest, szept. 1.

A román hivatalos lap egy érdekes intézkedést közöl. A király távollétében, a közmunkák ügyének vezetését, a hivatalnokok elmozdítását, és minden oly ügyet, melyhez legfelsőbb jóváhagyás szükséges, a király, távollétében — a minisztertanácsra biz.

Újabb munkás sztrájkok.

Budapest, szept. 2.

Pécsett a hetek óta előkészített és szított fuvaros sztrájk ma kiittott. Tegnap este zajos gyűlést tartottak Kaszpiovis György vendéglőjében, hol a dolgozók ellen izgattak s azokat munkájokban meg akarják akadályozni. A pécsi rendőrkapitányság két izgatott Gergelics Jánost és Bíró Istvánt elzáratatta.

Felső-Magyarországból is mozgalmat jelentenek, a zemplémi takarító és csépelő nap-számosok és részesek, hasonlóan nem akarnak dolgozni, „mert a termés oly rossz, hogy még a szemüket se törölhetik ki vele.” Szabolcs megyéből szintén hasonló hírek érkeznek.

Uj osztálysorsjáték.

Szófia, szept. 1.

Szófiából jelentik: a bolgár pénzügyminiszter most osztálysorsjáték tervezetén dolgozik, mely a magyar mintára készül. A miniszter a javaslatot még az évben betervezti s jövő évre már életbe is lépne.

Az elárverezett mulató.

Budapest, szept. 2.

A nagy zajjal megindult „Párisi mulató”-ban tegnap volt az utolsó felvonás, még pedig a bíróság bűbenjöttével. A csód nagyon fölött foly le az árverés, és dobra kerültek a fotelek és decorációk. Az árverésen részt vettek a mulató egykori egykori törzsvendégei is, de csak mint csendes szemlélők. A dáridókra szánt pezsgőkészletet a házi ur váltotta magához. Ma a separék kerültek nyilvános árverés alá.

Vetőmag a gazdáknak.

Budapest, szept. 2.

A földmivelésügyi miniszter a gazdák vetőmag szükséglete beszerzésének megkönnyítése érdekében, különösen tekintettel arra, hogy az ország nagy részében a gabonatermes minőségileg is silányan ütött ki, — intézkedett az iránt, hogy a gazdák az állami gazdaságok termé feleslegéből jó vetőmagot készpénz fizetés ellenében kaphassanak, vagy saját termésű magvaik ellenében becserélhessenek.

E végből a miniszter utasította az állami ménes birtokok és a gödöllői korona-uraladom igazgatóságait, hogy az alább részletezett feltételek mellett vetőmagot eladhatnak mind azon gazdáknak, kik ez iránt az igazgatóságokhoz fordulnak.

Ezen feltételek a következők:

1. Egy gazdának és vevőnek egy és ugyan azon gabonanemből 100 métermázsáig, egyébb vetőmagvakból pedig 10 métermázsáig terjedő mennyiség adható el.

2. Az eladási árak megállapításánál Bábórná és Kisbérre a győri Gödöllőre és Mezőhegyesre a budapesti tőzsén jegyzett tényleges eladási, illetőleg piaci nagy tőzsdei árak fognak alapul vétetni, oly módon, hogy az illető piaczon jegyzett árból szállítási költségre Kisbérre és Bábórnán 20 kr. Gödöllőn 15 kr. és Mezőhegyesen 50 kr. fog levonatni.

3. Csere utján is adhatnak el uradalmak vetőmagvakat, de csak kisgazdáknak egy forma minőségű és sulyu magvak ellenében.

4. A szükséges vetőmagvakra előjegyzéseket is tehetnek a gazdák az említett uradalmak igazgatóságainál és pedig őszig gabonára f. é. szept. hó 30-ig, megjegyezvén, hogy a vetőmagvak eladása, illetőleg kiszolgáltatása egész éven át fog eszközöltetni. — Megjegyeztetik, hogy Mezőhegyesen vetőmagul alkalmas őszii buza az idén nem termelt.

Minthogy pedig attól lehet tartani, hogy az ország némely vidékén a vetőmagra szorult kis gazdák az őket ért elemi csapások folytán nincsenek azon anyagi helyzetben, hogy ily módon vetőmagot pénzért szerezhessenek be, nehogy az ily vidékek szegényebb kisgazdái vetőmag nélkül, illetve földjeik bevételeinél maradjanak, a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg az iránt is intézkedett, hogy ilyen kis gazdák, kik teljes vetőmag hiányban szenvednek s ezt más-ként beszerezni képtelenek, az őszii vetéshez szükséges vetőmagmennyiség a község, mint erkölcsi testületnek készletési jótállása mellett rendelkezésre bocsáttassék s hogy az ily vetőmag árát a kisgazdák a jövő évi termés értékesítése után, kamat nélkül fizethessék meg.

A földmivelésügyi miniszter ez utóbbi actiójánál első sorban az illető vidéki gazdasági egyleteket, illetőleg mezőgazdasági bizottságokat vette igénybe, melyek a kimutatásokat már legközelebb fel is terjesztik. A közigazgatási felsőbb közegek pedig fel lettek szólítva, hogy a gazdasági egyleteket ezen közérdeklő működésükben hathatósan támogassák.

A fent felsorolt kétirányú intézkedésre való tekintettel a földmivelésügyi miniszter úgy rendelkezett, hogy a kezelése alatt álló összes állami és koronauradalmi birtokokon termets vetőmagul szolgálható gabonatermek ne adassanak el, hanem a jelzett czélra tartassanak vissza.

Külföldi lovásárlások.

Bpest, szept. 2.

Az újabb időben mind gyakrabban fordultak elő esetek, hogy idegen kormányok nálunk szerették belőstüskégeiket. A szerb román és bolgár kormány után és most a porosz kormány is Magyarországon eszközöltet nagyobb mérvű lőbevásárlásokat. A kormány megbízásánál Waldburg Wolfsegg gr. és Reichenberg Ottó gróf a Dunánál tettek nagyobb bevásárlásokat és most a mentelepeket tekintik meg.

NYILTTÉR. *)

Nyilatkozat.

Issekutz János gyula-fehérvári ügyvédnek atyám id. Felszegi Lajos s kapcsolatosan a Felszegi család ellen emelt vádjai hamis rágalmaknak bizonyulván be, alatt irt, mint a nevezett család egyik tagja őt e tetért idei augusztus hó 30-án megkorbácsoltam. Minthogy ezen rajta esett sérelemért a mai napig lovagias elégtételt nem kért, őt teljesen disqualificált hitvány rágalmozónak s olyan egyének nyilvánítom, a kivel tiszteletes ember egy lársaságban nem lehet. Gyula-Fehérvárt, 1897. szept. hó 1-én.

Ifj. Felszegi Lajos,
IV. éves joghallgató.

A még visszamaradt árukat

potom árban végkiárusítom.

TIHANYI R.

(1—3) fűszerkereskedő.

Fürdői utamról.

hazatérve, tisztelt pasienseimnek ismét rendelkezésére állok.

Naponta: délelőtt 9—12-ig.
délután 2—5-ig.

A mágناسoknak külön óra van fenntartva 12—1-ig.

Egyuttal a foghiányban szenvedőknek ajánlom a saját találmányu műfogsorokat.

Fekete Antal fogspeciálista,

1—3. Főter 3. sz. Simay-féle ház.

SIMKOVICS J.

VÁLASZUTI DINNYÉSZETÉBŐL

befűzni való

PRESCOTT CANTALOUPE DINNYÉK

kaphatók

Belhid-utca, Hungáriával szemben.

7—10.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

1076—1897.

m. sz.

697. 2—2.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A Dézsmacsúrtérrel a szeszgyár-utczába a szamoson keresztül vezető fahíd felszerkezete, vastartókkal, tölgy pallókkal és korlátokkal stb. újra fog építtetni.

Ezeknek a munkáknak biztosítására, **folyó évi szeptember hó 9-én d. e. 10 órákor**, a városi mérnöki hivatalban versenyárgyalás fog tartatni.

A versenyezni kívánók, 50 kros bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat az írt időre a városi mérnöki hivatalhoz adják be, a hol is a terv, költségvetés és feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsárt, 1897. augusztus 31.

Kolozsár sz. kir. város mérnöki hivatala.

Haszonbérlet.

Kolozs megyében, Magyar-Nagy-Sombor községben a Bánffy-Hunyadi vasuti állomáshoz 2 órányira

egy 1736 holdas tagosított birtok

jó lakó és gazdasági épületekkel ellátva,

2 három-három kövű lisztelő malommal

esetleg azonnali átvétel mellett haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni helyt, tulajdonos **Sombory Lajos** sz.

699. 1—3.

A tordai határon

244 hold területű,

első osztályu kaszálóból álló tagosított birtok

eladó.

A szükséges feltételek megtudhatók Tordán, ügyvéd **Czakó Lászlónál.**

700. 1—3.

ÖNKÉNTES URAK FIGYELMÉBE!

Teljes felszerelés 80 frttól 200 frtig.

Szakszerű és személyes vezetésem alatti katona szabó üzletben, minden fegyvernemhez tartozó önkéntes urak a fennálló szabályok szerint és izlésesen **80 frttól 200 frtig** felszereltetnek.

Mint tanult katona szabó 1866. év óta működök Erdélyben, ez előtt mint honvédkerületi most az 51-ik sor és 12-ik tüzérezred szabója. Minden egyes ruhadarabot magam szabom, próbálom és az én személyes felügyelete alatt készül el!

Képes vagyok tehát minden a szakmába vágó igénynek legjobban megfelelni, miért is becses rendelvényekkel megbízni szíveskedjenek.

Kiváló tisztelettel:

SEBESTA J.

egyenruha és polgári szabó, Hid-utca.

698. 1—x.

Szülők figyelmébe!

Tanuló leányok

felvétetnek teljes ellátásra D. Miklósnénál.

Anyai gondoskodás biztosítottatik.

Kolozsárt, belmonostor-utca 2. szám az emeleten.

687. (2—2)

Eladó széna.

Szász-Fenesen 2 kazal széna a luczernával vegyítve és 2 kazal lóher egyenként 10 öl hosszú eladó.

Értekezhetni Szász-Fenesen **Oltán Gergely** tulajdonosnál.

701. 1—1.

A brassói portland cement-gyár

ajánlja az általános kitűnőnek elismert

Portland Cementet

felelősség mellett

folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Kolozsárt kapható:

Klamm Pál fakereskedő urnál (Telefon 79.), Tessitori és Gurisatti beton-vállalati cégénél és Segesváry és Társai kereskedő urnaknál.

99. (28—x)

BIASINI SZÁLLODA KOLOZSVÁRT.

Van szerencsém a nagyérdemű helyi és vidéki közönség becses tudására hozni, hogy a régi jó hírnévnek örvendő

Biasini szállodát

bérbe vettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően a legnagyobb kényelemmel rendeztem be.

A szállodában 50 kényelmes vendégszoba van. Egy szoba 24 órára 60 krtól feljebb. Az utazó közönség lovai számára az istálló díjtalanul rendelkezésre áll, zabot, szénát, szalmát mérsékelt árban kaphatni. A szálloda társas-kocsija minden vonatonál rendelkezésre áll.

A csinosan átalakított étteremben kitűnő ételeket és tisztán kezelt italokat, pontos kiszolgálás mellett, mérsékelt árakban kaphatni. Havi előfizetéseket reggeli, ebéd, vacsora elfogadok, ugyisint hónapos szobák, garson lakásokra is.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve maradok

kiváló tisztelettel

647. (6—25)

WINKLER JAKAB szállodás.

Háromszék megye, Kilyén községében

egy szép Curialis

BELSŐ TELEK,

nagy gyümölcsös és veteményező hely, egy 15 hold területű „Egerker” nevezetű hely I. osztályu kitűnő kaszáló és szántó és mintegy 8 hold kaszáló jó minőségű örökáron azonnal jó feltételek mellett családi vizsály és elutazás miatt eladó.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal Kilyénben, u. p.: Seps-Szentgyörgy.

661. (5—6)

Molnár Balázs, tulajdonos.

BRAUN MIHÁLY

HANGSZERKÉSZÍTŐ,

Kolozsárt, Széchenyi-tér 7. sz. alatt.

Babos-palota.

Ajánlom a mélyen tisztelt közönség becses figyelmébe újonnan berendezett

hangszerkészítő üzletemet.

Saját gyártmányu hegedűk, gordonkák, gitárok, czipbalmok, fa és rézfúvóhangszerek, valamint azok alkatrészeinek nagyválasztéku raktára; továbbá német és olasz hurokat.

Mindenemű javítások pontosan és olcsón eszközöltetnek. — Vidéki megrendelések gyorsan teljesítetnek.

696. (1—5)

Hirdetmény.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy a légszusz igénybevételenek megkönnyítése végett hajlandók vagyunk a légszusz bevezetést ingyen létesíteni olyképp, hogy díjtalanul létesítjük a világítási berendezést három csőnyílásra, valamint a berendezést a főzéshez. Ezen előnyökkel szemben az új bérlet kötelezettséget vállal, hogy három egymást követő éven át 36 frt 50 krnyi azaz napenkint átlag legalább 10 krnyi légszusz fog fogyasztani. A kötelezett fogyasztás tehát ezekhez képest aránylag egészen jelentéktelen.

A világítási készülékeket, lámpákat a fél fizeti. A kolozsári légszuszvilágítási vállalat jelentékeny mennyiséget tart raktáron. A légszusz mérőkért, valamint a főző-készülékért jelentéktelen habibér fizetendő.

A légszusz ára következőképp lett leszállítva:

Világítási célra köbméterenként **18 kr.**

Fűtési és főzési célokra köbméterenként **8 1/2 kr.**

Kérjük a t. közönség kívánatait szóval, vagy írásban a kolozsári légszuszgyár igazgatóságához intézni. A személyzet a legnagyobb előzenyességgel és szíves készséggel nyújt minden felvilágosítást.

458. (26—x)

Kolozsári

légszuszvilágítási és erőátviteli
résztársaság.

Kolozsári vízmű- és csatorna-vállalat.

ZELLERIN M. gyári résztvényitársulat

Magyarországon a legrégebbi, 40 év óta fennálló

vízmű- és csatorna-vállalat.

Többszörösen kiűntetve.

Fő- és vidéki városokban több mint **6000** magán- és nyilvános épületeket rendezett be.

AJÁNLJA MAGÁT

a n. é. kolozsári ház-tulajdonosoknak, — mint a házi vezetékek összekötésére és a városi vezetékek készítésére egyedül jogosult vállalat — a legbiztosabban

házi vízvezetékek és csatorna-munkák,

vizkagylók, Clozetek, fürdők, öntöző-csapok

— berendezésére. —

Költségvetéseket, tervezeteket díjtalanul szívesen készít a

ZELLERIN M. gyári résztvényitársulat

kolozsári vízmű- és csatorna-építész vezetésére,
(Kolozsárt, Belmagyar-utca 45. sz.)

Ugyanitt kapható: „Praktikus tanácsadó a házi vezetékek kezelésére.” — Ára 1 frt.

Kolozsári vízmű- és csatorna-vállalat.

ELADÓ TÉGLA-GYÁR.

Kolozsvár várostól két kilométer távolságban fekvő

Kajántói völgyben

egy körkemencével és hozzá szükséges szárító színek és melléképületekkel felszerelt, teljesen jókarban lévő

téglagyár eladó.

Felvilágosítással szolgál: **Dr. Mihály József**

ügyvéd, Kolozsárt Bertorda-utca 4. sz. 668. 3—4.

Egy-két alsóbb osztályu

gymnasiumi vagy polgári iskolai

növendéket teljes ellátásra elfogad

egy oly középmodu család, melynek magának is jógyekezetű gyermekei vannak.

Tudakozódhatni: Óvár, bátya-utca 2. sz. földszint, bemenettől balra. 691. 2—2.

Háromszékvármegye, Nagy-Ajta községében

Apáca vasuti állomástól 10 percznyi távolságra

részint szántóból, részint kaszálóból álló

320 hold

kitűnő minőségű tagosított birtok

lakóházzal, gazdasági épületekkel, erdő és legelő járandósággal és egy két kövű lisztelő malommal együtt 6 esetleg több évekre

haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni Henter Vilmmával Nagy-Ajtán, utó-posta: Nagy-Ajta. 684. 3—3.

BITTÓ REZSŐ

KOLOZSVÁRT

— (uri divat, kalap és fehérnemű kereskedése) —

Főter 11. szám. (Reil-ház.)

Ajánlja dus választékban berendezett cikkei gyári áron, u. m.: angol- és belföldi kalapok, ingek a legjobb francia szabás szerint a világhírű Schroll-féle schiffonból, gallér, kényes, zsebkendők, bőrkésztyűk, esernyő, sötétboto, utazó-czikkek, lábtűk, harisnyák és nyakendő különlegességekben. Jaeger tanár-féle normál ruházati cikkek, fürakára, alsó ingek és nadrágok. Angol esőköpenyek. Kocsiak, utazó plaidek. Francia és angol illatszerek. — Szappan és toillette cikkek.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Szolid kiszolgálás és szabott ár!

„Elvem csekély haszonnal nagy forgalmat elérni!”

A Kolozsári közuti vasut r. t. mint a Magyar Általános Hitelbank szénosztályának képviselősege.

Központi iroda: Belmagyar u. 6. Raktár: Vasut mellett, saját telephely.

Hirdetmény.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy a magyar általános hitelbank szénosztályának képviselősegeivel és utrikány-zsilvölgyi (lupényi) közsén bányákból származó s alatt osztályozott szénanyagok kizárólagos eladásával bíztunk meg.

Eladási területünk:

1. Kolozsár város és vidéke;
2. Kolozsár — Mezőtelegd;
3. Kolozsár — Deés — Zilah;
4. Deés — Beszterce;
5. Kolozsár — Gyéres — Kocsárd — Tóvis — K. — Kapus;
6. Gyéres — Torda;
7. Kocsárd — Marosludas — Marosvásárhely — Szászrégen;
8. Marosludas — Beszterce;
9. Tóvis — Gyulafehérvár — Piski — Petrozsény;
10. Gyulafehérvár — Zalatna;
11. Piski — Vajdahunyad.

Az eladásra te illo elismert kitűnő minőségű szén következő osztályozás szerint szállítottik:

1. Lupényi darabos szén.	6. Lupényi portment, akna szén II.
2. „ salon szén.	7. „ aknaszén III.
3. „ koczka szén.	8. „ dara szén.
4. „ dió szén.	9. „ raktári portszén.
5. „ rostált akna szén. I.	10. „ kovácsoló szén.

Azonkívül elfogadnak megrendeléseket:

I. a felső-sziléziai (zaborezai) bánya dió pirszen kocka szén, szállítási.

Az eladás helyt Kolozsárt bérmentve házhoz szállítva többi állomásokra Lupény állomáson kocsikba rakva, esetleg megállapodás szerinti rendeltetési állomásra bérmentve eszközöltetnek.

Árakkal, méltányos szállítási feltételekkel s egyébb a szénszállításra vonatkozó felvilágosítással bármikor postafordultával szívesen szolgálunk.

Pontos, gyors és kifogástalan szállításra kiváló gondot fordítunk.

Megrendelések csakis hozzánk címzendők.

Kolozsár, 1897. év június havában.

A kolozsári közuti vasut r. t. mint a

Magyar Általános Hitelbank szénosztályának képviselősege.